

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра методології та методів соціологічних досліджень

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фокус-групові інтерв'ю в соціологічному дослідженні

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень бакалавр
освітня програма «Соціологічне забезпечення управлінських процесів»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	5
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Лідія АНТОНЮК

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. (_____) «__» 20__ р.
(ім'я, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. (_____) «__» 20__ р.
(ім'я, ПІБ, дата)

КНІВ – 2023

Розробник(и):
Оксана ОЛІЙНИК, к.с.н., доцент, доцент кафедри методології та методів соціологічних досліджень

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри методології та методів соціологічних досліджень

_____ Микола СИДОРОВ
(ім'я)

Протокол № 19 від «29» серпня 2023 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «31» серпня 2023 року № 10

Голова науково-методичної комісії _____ Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. **Мета дисципліни** – систематизація та розширення знань студентів про специфіку та пізнавальні можливості фокусованих групових інтерв'ю в соціології.

2. **Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:**

1. Знати методологічні та прикладні основи методів збору соціологічної інформації
2. Володіти навичками застосування якісної стратегії в соціологічних дослідженнях.

3. **Анотація навчальної дисципліни:**

Дисципліна «Фокус-групові інтерв'ю в соціологічному дослідженні» є дисципліною вільного вибору студентів у фаховій підготовці студентів за освітньою програмою «Соціальне забезпечення управлінських процесів» (Вибір з переліку. Перелік 6.) і розкриває теоретико-методологічні основи та пізнавальні можливості фокусованих групових інтерв'ю в соціологічних дослідженнях, навчас адекватно використовувати методи фокус-груп, аналізувати їхні результати, а також робити релевантні висновки.

4. **Завдання (навчальні цілі):**

- систематизувати наявні у студентів знання про різновиди інтерв'ю та доцільність застосування кожного з них для отримання соціологічної інформації;
- ознайомити студентів з пізнавальними можливостями фокус-групових інтерв'ю;
- ознайомити студентів з методичною специфікою проведення ФГІ;
- охарактеризувати надійність висновків, отриманих на основі фокус-груп.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність самостійно планувати, організувати та проводити соціологічне дослідження (СК05)
- Здатність організувати і проводити моніторинг та діагностику соціальних процесів, здійснювати процедуру соціологічного оцінювання (СК12)
- Здатність використовувати сучасні методи збору та аналізу соціальної інформації (СК15)

5. **Результати навчання за дисципліною:**

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
1.1	Знання методологічних основ, пізнавальних можливостей, принципів застосування та процедури проведення методу ФГІ	Лекції, практичні, самостійна робота	Практичні заняття, підсумковий тест	10
1.2	Знання методик і технік проведення ФГІ	Лекції, практичні, самостійна робота	Практичні заняття, модерування під час навчальної ФГ	10
2.1	Володіння навичками модерування. Здійснювати аналіз даних фокусованих групових інтерв'ю	Лекції, практичні, самостійна робота	Участь у навчальній фокус-групі, аналіз отриманих даних ФГ, практичні завдання	20
2.2	Оцінювати надійність отриманих результатів	Лекція, практичне, самостійна робота	практичні завдання, обговорення, звіт за результатами навчальної фокус-групи	20
3.1	Демонструвати вміння організувати та забезпечувати підтримку комунікації в процесі організації та проведення фокус-груп	Самостійна робота, практичні заняття	практичні завдання, участь у навчальній ФГ та її обговоренні	20
4.1	Вміти самостійно формулювати мету, ставити конкретні задачі, дослідження, розробляти інструментарій гайд ФГІ	Практичні, самостійна робота	практичні завдання, дизайн та гайд ФГД	20

6. **Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання**

Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	4.1
Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів (PH10)		+	+			
Використовувати соціологічний інструментарій та методологічний арсенал соціології для аналізу управлінських процесів у сучасному суспільстві (PH 15)	+	+	+	+		+
Здійснювати процедуру аналітичного та прикладного соціологічного дослідження конкретних ситуацій та проблем (PH19)	+			+	+	+

7. **Схема формування оцінки.**

7.1 **Форми оцінювання студентів:**

Семестрове оцінювання

1. виконання завдань під час практичного заняття (5 балів*10=50, мінімум - 30); PH 1.1, PH 1.2, PH 2.2, PH 2.2, PH 3.1, PH 4.1
2. дизайн ФГД за темою максимум -10 балів, мінімум -6; PH 1.1, PH 1.2
3. гайд ФГІ максимум -10 балів, мінімум -6; PH 1.2, PH 2.1
4. участь у ФГ у ролі модератора/активне обговорення процедури максимум -10 балів, мінімум -6; PH 1.2, PH 2.1, PH 3.1
5. підсумковий звіт за результатами ФГІ максимум -10 балів, мінімум -6; PH 1.1, PH 2.1, PH 2.2, PH 3.1
6. підсумковий тест (1 на семестр) максимум -10 балів, мінімум -6; PH 1.1., PH 1.2

+ підсумкове оцінювання: *затік*

7.2 **Організація оцінювання:**

1. виконання завдань під час практичного заняття – PH 1.1, PH 1.2, PH 2.2, PH 2.2, PH 3.1, PH 4.1, впродовж семестру
2. дизайн ФГД за темою, PH 1.1, PH 1.2– після теми 3
3. гайд ФГІ, PH 1.2, PH 2.1– після теми 6
4. участь у ФГ у ролі модератора/активне обговорення процедури – PH 1.2, PH 2.1, PH 3.1, після теми 7
5. підсумковий звіт за результатами ФГІ, PH 1.1, PH 2.1, PH 2.2, PH 3.1– після теми 9
6. підсумковий тест, PH 1.1., PH 1.2– після теми 9

7.3 **Шкала відповідності оцінок**

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№ п/п	Номер і назва теми*	Кількість годин		
		лекції	практичні	Самостійна робота
1. Теоретико-методологічні основи проведення фокусованих групових інтерв'ю в соціологічних дослідженнях				
1	Вступ. Фокусовані групові інтерв'ю як метод збору інформації в соціологічному дослідженні. Пізнавальні можливості та обмеження фокусованих групових інтерв'ю	2	2	4
2	Етапи підготовки та проведення ФГП	2	4	4
3	Вимоги до формування груп учасників ФГП. Правила сегрегації. Рекрутінг учасників ФГП	2	2	4
2. Техніки проведення фокус-групових інтерв'ю				
4	Технологія створення інструментарію фокус-груп	2	4	6
5	Техніки роботи модератора. Ролі учасників фокусованого групового інтерв'ю.	2	4	4
6	Спеціальні техніки у ФГП (колаж, незакінчені речення, персоналіфікація тощо)	4	4	6
7	Види фокус-груп. Специфіка онлайн фокус-груп.	2	2	4
3. Надійність висновків, отриманих на основі фокус-груп				
8	Можливості аналізу даних фокус-групи. Основні аспекти надійності висновків інтерв'ю. Тріангуляція методів	2	4	4
9	Звітна та технічна документація ФГП. Специфіка підготовки та презентації звіту на основі даних фокус-груп	2	4	8
Підсумкова робота (звіт за результатами ФГП)				26
ВСЬОГО		20	30	70

Загальний обсяг -120 год., в тому числі:

Лекцій – 20 год.

Практичні заняття - 30 год.

Самостійна робота - 70 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна: (Базова)

1. Бондар В. С. Методологічні особливості якісних методів [Електронний ресурс] – 2000. – Режим доступу до ресурсу: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/10020/Bondar_Metodolohichni_osoblyvosti_yakisnykh.pdf.
2. Якісні дослідження в соціологічних практиках: Навчальний посібник / За ред. Н.Костенко, Л.Скокової. – К.: Інститут соціології НАНУ, 2009. – 400 с.
3. Edmunds H. The focus group research handbook / Holly Edmunds. – Lincolnwood, Ill : NTC Business Books, 1999. – 276 с.

Додаткова:

1. Борисова Ю. В. Фокусовані інтерв'ю / Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства / Ю. В. Борисова. – Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2014. – 155–157 с.

2. Танген Дж. Онлайн-курс «Наука повсякденного мислення» [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: https://courses.prometheus.org.ua/courses/UOX/THINK101/2016_T2/courseware/5fde2dc2053b473f97a910ddfe526904/c207ae6e5f034b25aab749caefdc1b12/
3. Bozkurt Y. Face to face versus online focus group interviews: when, where, with whom, for what, which one? [електронний ресурс] / yasemin bozkurt // current debates in public relation & communication studiespublisher: ijopec publication. – 2018. – режим доступу до ресурсу: https://www.researchgate.net/publication/328466296_FACE_TO_FACE_VERSUS_ONLINE_FOCUS_GROUP_INTERVIEWS-_WHEN_WHERE_WITH_WHOM_FOR_WHAT_WHICH_ONE.
4. Gundumogula M. Importance of Focus Groups in Qualitative Research. [Електронний ресурс] / Manju Gundumogula // International Journal of Humanities and Social Science (IJHSS), Center for Promoting Ideas (CPI),. – 2020. – 8 (11). – С. 299–302. – Режим доступу: <http://www.internationaljournalcorner.com/index.php/theijhss/article/download/156442/108166>.
5. Moore T. Online focus groups and qualitative research in the social sciences: their merits and limitations in a study of housing and youth [Електронний ресурс] / Tom Moore, Kim mckee, Pauline mccloughlin // The authorpeople, Place and Policy. – 2015. – 9/1, pp. – С. 17–28. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://extra.shu.ac.uk/ppp-online/wp-content/uploads/2015/04/online-focus-groups-qualitative-research.pdf>.
6. Murukulta N. A Guide to Conducting focus Groups [Електронний ресурс]/ Nandita Murukulta, Pallavi Puri -2021. – Режим доступу до ресурсу: https://www.researchgate.net/publication/354658118_A_Guide_to_Conducting_Online_Focus_Groups?Enrichid=rgreq-a6c4621e810d5b075bcb7b583f6342a4-XXX&enrichsource=v292zxjywdlozm1ndy1odexodtbuzoxmdy5mdq4mdy2ndczotg0qde2mze4otzmjk0ndy%3D&el=1_x_2&esc=publicationcoverpdf.
7. Richard A. Krueger, Mary Anne Casey, Jonathan Donner, Stuart Kirsch, Jonathan N. Maack. Social Analysis: Selected Tools and Techniques // Social Development Papers. - Paper Number 36. June 2001.
8. Schulze L. Conducting Online Focus Groups - Practical Advice for Information Systems Researchers [Електронний ресурс] / Laura Schulze // Proceedings of the 55th Hawaii International Conference on System Sciences. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: URI: <https://hdl.handle.net/10125/79714>.
9. The Pros and Cons of Online Focus Groups [Електронний ресурс] // Provoke Insights. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://provokeinsights.com/the-pros-and-cons-of-online-focus-groups/>.

10. Додаткові ресурси:

1. Проект «Майдан: усна історія» на сайті <http://www.memory.gov.ua/page/maidan-usna-istoriya>
2. Проект «Усна історія незалежної України» на сайті <http://oralhistory.org.ua/>